

## מראי מקומות - חגיגה

ג:

מה ששמעו מר"א בן עזרי, שהי' גדול כמותו בחכמה, וראש ישיבה. וע"ז תי' הגמ' שדרך החכמים להקפיד בכיוצ"ב היכא שהמדבר בפניהם קטן מהם.

ד. לעולם דקא עביד להו דרך שטות, והלן בבית הקברות, אימור כדי שתשרה עליו רוח טומאה, וכו' כ' הטורי אבן, דאף דודאי יתכן לומר שעשה דברים אלו מחמת דבאמת שוטה הוא, מ"מ סמכינן דפקח הוא אף לקולא, דהא דרובא דאינשי דעלמא פקחין הן, ויכולים ללכת בתר רוב.

ה. לעולם דקא עביד להו דרך שטות הק' האגרות משה (אה"ע א', סי' ק"כ, ד"ה ולפי"ז ניהא), איך אמרי' דעביד להו דרך שטות, הרי ע"ז גופא אנו דנין, והיכא דעושה רק א' מהן, אמרי' דשמא משום הטעם דאי' בגמ' עשה דבר זה, כדי שתשרה עליו רוח טומאה, וכו', ואי"ז חשיב דרך שטות, וא"כ איך אמרי' דקא עביד להו דרך שטות. וביאר דבאמת מה שצידד הגמ' אימור וכו', זהו ג"כ דרך שטות, וכן מה דבעל מחשבות קורע כסותו, וכו', כולם עניני שטות הם, אלא שהם עניני שטות שבשבילם אין להחזיק שהוא שוטה לכל דבר, שרוב העושים שטותם כאלו הם שוטים רק לדבר זה, וא"כ אין להם דין שוטה לכל דבר, רק לדבר שנשטתו [משא"כ אם עושהו באופן של שטות לגמרי, אז יש להחזיקו לשוטה לכל דבר, וזהו מה שהי' הגמ' צריך לאוקמי' שעושה דברים אלו בשביל הטעמים הנזכרים בגמ']. גם כ' (לפני זה) דמתוס' (ד"ה דרך) מבואר דמה שהוא בחזקת שוטה לדבר א', אי"ז מחזיקו לשוטה לכל, דהא מבואר מדברי תוס' דרק בסתמא, אם אנו יודעים שהוא שוטה לדבר א', מסתמא הוא שוטה לכל הדברים. אבל היכא שכל הדברים האחרים עושה בדרך פקחות, א"כ בזה לא אמרי' דבחזקת שוטה הוא.

א. מה דרבן זה מכין את הפרה לתלמיה להוציא חיים לעולם, אף דברי תורה מכוונין את לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים

פי' בדרשות הר"ן (ז'), דדברי תורה מכוונים לב האדם ומפקחים אותו, ואי"ז פקחות שיגיע ממנו נזק או דעת נפסד, אלא השגת דעת אמיתי דעל ידו יגיע האדם לתכליתו. וע"ש שכ' דזהו לאפוקי מחכמות אחרות, דאף שמפקחות לב האדם, אבל יטוהו מדרכי חיים לדרכי מיתה, ע"ש בזה.

ב. כולן נתנו מרועה א', וכו'

הק' בדרשות הר"ן (ז'), איך שייך לומר ששתי כתות המחלוקת נאמרו למשה בסני, הרי שמאי אומר מקב חלה, והלל אומר מקביים, וע"כ א' מהם הוא דעת האמיתי, והשני אינו אמת, ואיך יאמר שהקב"ה אמר למשה דבר שאינו אמת. וביאר דהקב"ה נתן למשה רבנו הכללים איך להכריע הדין, כפי הרוב, או כפי הכרעת חכמים היכא שאין כאן רוב, ונצטוינו לילך אחר הסכמתם, הן שישכימו לאמת או להפכו (ומשמע דכוונתו בתירוץ קו' הוא, דמה שהקב"ה אמר למשה, היינו כל הצדדים, ואין נפק"מ מהו ה"אמת", דהכל תלוי בכללי הפסק, וכולם שייכים להיות "אמת", ועדיין צ"ע בזה. וע' בדרשות הר"ן היוצא מחדש מארטסקרול, דרוש ז' אות 56, שהאריך בזה).

ג. ולימרו לי' בהדיא

הק' בדרשות הר"ן (ריש דרשה ז'), הרי מה שאמרו תלמידיך אנו הוא צורה של נטילת רשות לדבר בפני מי שגדול ממנו (וכמש"כ רש"י בעמוד א'), ומהי קו' הגמ' למה אמרו כן, עד כדי כך שהי' צריך לתרץ ע"פ מעשה שאירע. ותי' דס"ל לבעלי הגמ' שאחר שר' יהושע שאלם ע"כ, לא יצטרכו שוב לנטילת רשות. ועוד, הרי הרי לא אמרו דבר שהם חידשו, אלא אמרו